

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ÚČETNICTVÍ A FINANCÍ

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Účetní uzávěrka a závěrka v kapitálové společnosti

Vypracovala: Kateřina Beránková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

České Budějovice 2023

Klíčová slova: účetnictví, účetní uzávěrka, účetní závěrka, kapitálová společnost

JEL Classification: M40, M41

Anotace

Bakalářská práce se zabývá analýzou uzávěrkových prací, zejména inventarizací, opravnými položkami, rezervami, kurzovými rozdíly, dohadnými položkami, časovým rozlišením, výsledkem hospodaření a uzavřením účtů. Po aplikování těchto postupů na konkrétní kapitálovou společnost je sestavena účetní závěrka kapitálové společnosti, jejíž součástí je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha účetní závěrky. Cíl bakalářské práce byl zaměřen na analýzu uzávěrkových prací ve vybrané kapitálové společnosti včetně vyhodnocení jejich správnosti a na sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy. Na základě zjištěných výsledků byl u analyzované společnosti zjištěn poctivý a věrný obraz hospodaření a byla stanovena doporučení v oblasti zásob, inventarizace, splatné daně a zveřejňování účetní závěrky.

Úvod

Účetnictví je ve své podstatě nejdůležitější nástroj v podnikání a podnikající osoby jej využívají pro zajištění poctivého a věrného obrazu o hospodaření. Obchodní společnost po celý rok zaznamenává veškeré účetní operace na jednotlivé účty. Na konci účetního období, zpravidla k 31. 12., účetní jednotka provádí uzávěrkové práce a sestavuje účetní závěrku. Délka uzávěrkových prací se odvíjí od velikosti účetní jednotky a závisí na nastavených účetních metodách a postupech konkrétní společnosti. Po provedení uzávěrkových prací účetní jednotka sestavuje účetní závěrku, jejíž obsah se také odvíjí od velikosti účetní jednotky. Veškeré údaje uváděné v účetní závěrce poskytují interním a externím uživatelům informace o hospodaření společnosti, a měly by tak být pro všechny uživatele srozumitelné a přehledné. Ze zjištěných výsledků v účetní závěrce mohou obchodní společnosti zjistit úspěšnost v podnikání, stav majetku, případně zajistit možné problémy a předcházet jim.

Cíl práce

Cíl bakalářské práce je zaměřen na analýzu uzávěrkových prací ve vybrané kapitálové společnosti včetně vyhodnocení jejich správnosti a na sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy.

Pro zajištění výše uvedeného cíle je bakalářská práce rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je zaměřena na českou účetní legislativu a definování pojmů účetní uzávěrky a účetní závěrky. V praktické části je aplikována účetní uzávěrka a účetní závěrka na konkrétní kapitálovou společnost.

Metodika

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu uzávěrkových prací ve vybrané kapitálové společnosti včetně vyhodnocení jejich správnosti a na sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy.

Teoretická část bakalářské práce je čerpána z odborné literatury. Mezi důležité zdroje použité v teoretické části patří: Dušek, J. (2019). *Vnitropodnikové účetnictví: praktický návod s podklady na jeho zavedení*. Praha: Grada Publishing. Ryneš, P. (2019). *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2019* (19. vyd.). Olomouc: Nakladatelství ANAG. Březinová, H. (2017). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů* (2. vyd.). Praha:

Wolters Kluwer. V neposlední řadě jsou podstatné informace použity přímo ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Teoretická část je rozdělena na dvě podkapitoly. V první podkapitole je popsána česká legislativa, která je úzce propojena s účetnictvím a v druhé části jsou poté detailněji popsány postupy a činnosti spojené s účetní uzávěrkou a závěrkou.

Praktická část analyzuje účetní uzávěrku a účetní závěrku ve vybrané kapitálové společnosti. Na základě dohody s jednatelem bude v bakalářské práci pojednáváno o společnosti anonymně jako o Společnosti XYZ, s. r. o. Potřebné informace byly získány ve spolupráci s hlavním účetním a jednatelem společnosti.

V první kapitole praktické části je charakterizována společnost a zobrazen graf výsledku hospodaření v letech 2017–2021.

V další kapitole jsou detailně popsány jednotlivé postupy účetní uzávěrky – inventarizace, opravné položky, rezervy, kurzové rozdíly, dohadné položky, časové rozlišení, výsledek hospodaření, splatná daň a uzavření účtů. Jednotlivé účetní postupy byly získány metodou pozorování pracovních postupů zaměstnanců a externích pracovníků a byly následně doplněny o informace vycházející z vnitřních směrnic dané společnosti.

Dále je popsán proces sestavení účetní závěrky za účetní období 1. 1. 2021–31. 12. 2021, obsahující rozvahu k 31. 12. 2021, výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2021, přílohu účetní závěrky k 31. 12. 2021, výroční zprávu a audit. V této části je také zpracovaná vertikální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a jsou tak určeny dominantní položky těchto výkazů.

Závěr praktické část obsahuje syntézu a vyhodnocení zjištěných poznatků, možné návrhy pro danou společnost na zajištění efektivnějšího vedení účetnictví a diskusi.

Výsledky a diskuse

Při analyzování kapitálové společnosti bylo nutné seznámit se s politikou společnosti a jejím hospodařením. Praktická část práce byla zaměřena na Společnost XYZ, s. r. o., která je v rámci kategorizace zařazena mezi malé účetní jednotky.

Následující kroky vedly k analyzování uzávěrkových prací a sestavení účetní závěrky kapitálové společnosti. Inventarizace pokladny, bankovního účtu a cenin probíhala formou dokladové inventury a při jejich kontrole nebyl zjištěn žádný inventarizační rozdíl. Pohledávky a

závazky společnosti jsou při vzniku oceňovány jmenovitou hodnotou a evidují se v knize pohledávek a závazků. Při inventarizaci pohledávek a závazků, formou kontroly konečného stavu v knize pohledávek a závazků s konečným stavem v účetním programu, nebyl zjištěn žádný inventarizační rozdíl. Zásoby společnost eviduje pomocí metody B a provádí u nich fyzickou inventuru. Ani při inventarizaci zásob nebyl zjištěn žádný inventarizační rozdíl. Posledním předmět inventarizace byl dlouhodobý majetek, u kterého se provádí fyzická a dokladová inventura. U dlouhodobého majetku také nebyl zjištěn žádný inventarizační rozdíl.

V kapitole 6.1.4 Inventarizace zásob bylo zjištěno, že na zásobách nevznikl žádný inventarizační rozdíl. Autorka doporučuje společnosti zavedení normy mank přirozených úbytků u materiálové zásoby pískovin v podobě zeminy, jelikož tento druh materiálu ve své podstatě přirozeným způsobem ubývá. Tímto způsobem by mohla společnost předcházet případným mankům na materiálu v budoucím období a na základě provedené inventury stanovit normy mank přirozených úbytků. U ostatního materiálu na skladě se nepředpokládá přirozený úbytek, pouze může nastat situace ztráty materiálu a pro tento případ by norma mank sloužila jako podklad pro vytvoření rezervy. V tabulce č. 1 je ukázka možného výpočtu firemní normy pro materiál na skladě. Norma ztráty je pouze teoretické procento převzaté z publikace Dušek (2018). Vynásobením normy ztrát a obratu na účtu 112 – Materiál na skladě se vypočte norma, která se následně vydělí 100. Možný stav normy mank tedy činí částka 33,16 Kč.

Tabulka č. 1 Výpočet normy mank materiálu na skladě

Název účtu	Norma ztrát (v %)	Obrat účtu (v Kč)	Norma vypočtená (v %)	Norma mank (v Kč)
Materiál na skladě	0,075	44 207	0,075	33,16

Zdroj: vlastní úprava podle Dušek, 2018; interní dokumenty

Při analýze inventarizace bylo zjištěno, že společnost eviduje zásoby pomocí metody B. Jak uvádí Pokorná (2021), podmínkou této evidence je pečlivé vedení skladové evidence a zaúčtování výnosů spojených s pořízením materiálu v průběhu účetního období do nákladů. Nevýhodou metody B je nemožnost provedení průběžné inventarizace. Na druhou stranu je evidence zásob metodou B administrativně méně složitá. Přesto autorka doporučuje evidence materiálu vést metodou A. Jak Pokorná (2021) dodává, evidence zásob metodou A má sice složitější účetní proces, ale jeví se jako výhodnější varianta, neboť umožňuje provádění kontroly stavu materiálu na skladě se stavem v účetnictví v průběhu roku.

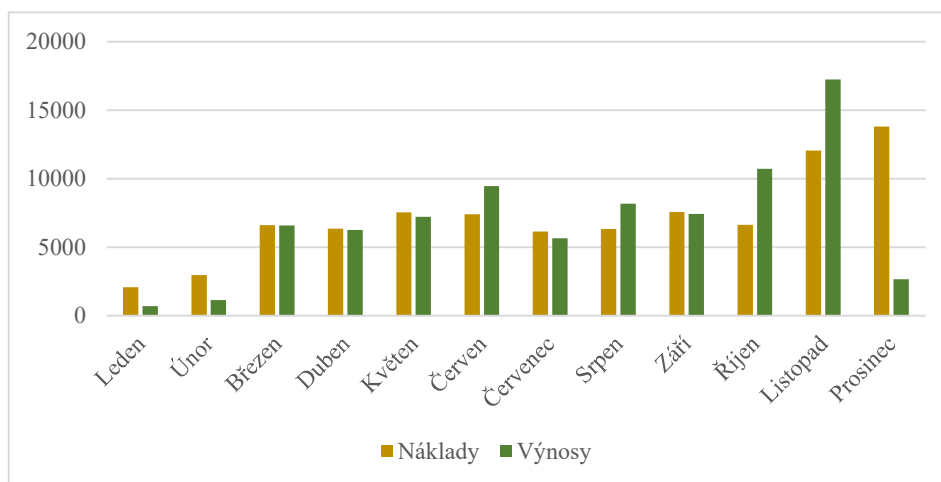
Velice často se v posledních letech objevují diskuse o značné komplikaci chodu společnosti při provádění periodické inventarizaci. Rázková & Brandejs (2017) poznamenávají, že společnosti jsou při inventarizaci nuceni pozastavit, či úplně přerušit výrobu, a vzniká tak problém s prodlevou u zakázek a s tím spojené výnosy. Společnosti dále vznikají náklady například za zaměstnance, kteří jsou zodpovědní za provedení fyzické inventury, často pracují nad rámec své pracovní doby a očekávají adekvátní finanční ohodnocení.

Rázková & Brandejs (2017) také upozorňují na fakt, že společnosti mají možnost vykonávat nejen periodickou inventarizaci ale též průběžnou. Podstatou průběžné inventarizace je kontrola fyzického stavu zásob na skladě průběžně po celý rok, a tím zajištění efektivního provádění celkové inventarizace.

Dalším krokem uzávěrkových prací byla analýza opravných položek, rezerv a kurzových rozdílů. V tomto účetním období společnost neúčtovala o opravných položkách ani o kurzových rozdílech a zároveň ani nevytvářela rezervy. Společnost naopak v tomto účetním období zúčtovala účet 381 – Náklady příštích období a účet 383 – Výnosy příštích období. Do nákladů příštích období byly zaúčtovány faktury s datem splatnosti po konci účetního období a do výdajů příštích období byla zaúčtována spotřeba energie a spotřeba plynu. Společnosti také vznikla dohadná položka pasivní na základě neobdržených dokladů na konci účetního období ve výši 15 000 Kč.

Poté společnost uzavřela rozvahové účty, které převedla na účet 702 – Konečný účet rozvahový, a nákladové a výnosové účty, které převedla na účet 710 – Účet zisku a ztráty. Na základě zjištěných nákladů a výnosů byl vypočten výsledek hospodaření ve výši -2 271 tis. Kč. Měsíční vývoj nákladů a výnosů je zobrazen v grafu č. 1. Základem pro výpočet splatné daně je výsledek hospodaření před zdaněním navýšen o náklady na reprezentaci (99 431 Kč), peněžitý dar (16 000 Kč) a zúčtování oprávek k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku (4 313 894 Kč).

Graf č. 1 Měsíční ziskovost v r. 2021 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní tvorba podle interních dokumentů

Po zanalyzování uzávěrkových prací byla sestavena účetní závěrka v plném rozsahu. Společnost sestavuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu účetní závěrky. V tomto účetním období společnost nesestavovala přehled o peněžních prostředcích ani přehled o změnách vlastního kapitálu. V rozvaze bylo zjištěno, že nejnižší hodnotu má položka peněžní prostředky v pokladně ve výši -2 185 tis. Kč. Peněžní prostředky v pokladně mají zápornou hodnotu, neboť byly ovlivněny zůstatkem na účtu 261 – Peníze na cestě. Výkaz zisku a ztráty společnost sestavuje v druhovém členění. Na základě tohoto výkazu byl zjištěn provozní a finanční výsledek hospodaření. Z celkového výsledku hospodaření před zdaněním byla vypočtena daň z příjmů. U obou zmíněných výkazů byla vytvořena vertikální analýza a určeny dominantní položky. Nakonec byla zanalyzována příloha účetní závěrky, která je tvořena popisnou formou. Hlavní části přílohy jsou číselně označeny a informace v příloze jsou rozčleněny do podkapitol. Příloha obsahuje veškeré informace, které jsou stanoveny zákonem o účetnictví.

Z rozvahy společnosti je zřejmé, že stav peněžních prostředků v pokladně byl k 31. 12. 2021 ztrátový. Tato situace společnosti nastala v důsledku konečného zůstatku na účtu 261 – Peníze na cestě. Tento účet využívají účetní jednotky převážně pro převod hotovosti mezi pokladnou a bankovním účtem, kdy účetní jednotce např. chybí bankovní výpis pro zaúčtování částky na účet 221 – Bankovní účet. Vachtová (2011) uvádí, že se běžně nestává, aby na konci účetního období měla účetní jednotka zůstatek na účtu 261 – Peníze na cestě, ale i taková situace může nastat. Jestliže společnost převede peníze z pokladny na bankovní účet ke konci účetního období, tj. k 31. 12. 2021, banka zpravidla vystaví bankovní výpis se zpožděním, tj. v novém

účetním období. Účetní jednotce, proto zůstane na účtu 261 – Peníze na cestě zůstatek, který převede na účet 221 – Bankovní účet až s došlým bankovním výpisem v novém účetním období.

Účetní jednotce v tomto účetním období vznikla účetní ztráta. Při transformaci výsledku hospodaření na základ daně společnost vychází z daňově uznatelných a neuznatelných nákladů. Tyto náklady přesně definuje zákon o daních z příjmů a definuje podmínky daňově uznatelných a neuznatelných nákladů, jaké náklady a v jaké výši je možné si je odečíst. Zákon o daních z příjmů považuje za daňově uznatelné náklady zejména provozní výnosy spojené s hlavní ekonomickou činností společnosti. Naopak za daňově neuznatelné náklady zákon považuje výdaje na reprezentaci (pronájem prostor pro firemní jednání), poskytnutí daru apod. V případě, že dar je poskytnut na vzdělání či charitativní účely, je možné snížit základ daně o dar, pokud částka daru převyšuje 2 000 Kč. Maximálně však účetní jednotka může uplatnit 30 % ze základu daně (Solitea, a. s., 2022).

Bartůšková (2022) upozorňuje na fakt, že společnosti může dále vzniknout tzv. daňová ztráta. Daňová ztráta vzniká v situaci, kdy je výsledek hospodaření, očištěný o daňově uznatelné a neuznatelné náklady, záporný. Zákon o daních z příjmů udává účetní jednotce dvě možnosti, zpětné uplatnění ztráty nebo uplatnění ztráty v následujícím období. Zpětné uplatnění ztráty je možné dodatečným daňovým přiznáním za dvě bezprostředně předcházející období do maximální výše 30 mil. Kč. Uplatnění ztráty v následujícím období je možné v 5 následujících letech, tj. daňová ztráta vznikla v roce 2021 a její uplatnění je možné v letech 2022–2026 v rámci odčitatelných položek od základu daně. Možnost odečtení daňové ztráty není možné, pokud ve společnosti došlo ke změně základního kapitálu přesahující 25 %.

Společnost vede účetnictví v plném rozsahu a má povinnost zveřejňovat účetní závěrku v plném rozsahu společně s výroční zprávou a zprávou auditora. Výroční zpráva společnosti je rozčleněna na obecnou a finanční část. Obecná část obsahuje charakteristiku společnosti, popis předmětu podnikání apod. Součástí této části je seznam certifikátů, které společnost získala. Finanční část je tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty a přílohou účetní závěrky. Nedílnou součástí je také zpráva auditora s výrokem o provedeném auditu.

Účetní jednotce ze zákona vyplývá povinnost zveřejňovat účetní závěrku, neboť splňuje podmínky pro zařazení mezi malé účetní jednotky. Povinné zveřejňování účetních závěrek, které ukládá zákon, je mezi všemi podnikatelskými subjekty velice známé. Možné stíhání

v podobě peněžní sankce se ale neudělují, a proto velké množství firem účetní závěrky nezveřejňují. Dobrý příklad společnosti nemají ani u auditorských společností, které sice uvádějí ve svých dokumentech informace o zveřejňování účetních závěrek, ale samy tak nekonají, jak dodává Čížek (2017).

Na základě zjištěných výsledků autorka ve své práci navrhuje zajistit manka do normy u materiálu pro případná manka v budoucích letech. Dále doporučuje společnosti přejít na evidenci zásob způsobem A pro zajištění lepší kontroly a přehlednosti o stavu materiálu. Autorka také poukazuje na možné problémy spojené s prováděním periodické inventarizace, a proto doporučuje provádět průběžnou inventarizaci. Autorka upozorňuje na možnou daňovou ztrátu, která může společnosti vzniknout a vysvětluje jaké možnosti má společnost pro uplatnění této daňové ztráty. Autorka v závěru diskuse informuje o sankcích spojených s nesplněním povinnosti zveřejnit účetní závěrku v souladu se zákonem o účetnictví. A informuje také o možnosti vzniku zůstatku na účtu 261 – Peníze na cestě, v důsledku chybějícího bankovního výpisu na konci účetního období.

Závěr

Kapitálové společnosti jsou na našem území velice rozšířené a jejich účetnictví není zcela jednoduché. Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že i v malé účetní jednotce není proces sestavení účetní závěrky zcela jednoduchý. Společnost přesto podává poctivý a věrný obraz hospodaření a netoleruje žádné chyby v účetnictví, což bylo zřejmé i z výroku auditora.

Cíl bakalářské práce byl zaměřen na analýzu uzávěrkových prací ve vybrané kapitálové společnosti včetně vyhodnocení jejich správnosti a na sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy.

Teoretická část byla zaměřena na českou účetní legislativu a definici důležitých pojmů v účetnictví souvisejících s uzávěrkovými pracemi a sestavením účetní závěrky. Praktická část byla zaměřena na aplikování uzávěrkových prací na konkrétní kapitálovou společnost a sestavení účetní závěrky.

Seznam literatury použité v tezi

1. Bartůšková, Z. (2022). *Daňová optimalizace s.r.o. – odpočet daňové ztráty*. Dostupné z: [Daňová optimalizace s.r.o. – odpočet daňové ztráty | Průvodce podnikáním | ČSOB \(pruvodcepodnikanim.cz\)](#).
2. Březinová, H. (2017). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů* (2. vyd.). Praha: Wolters Kluwer.
3. Dušek, J., (2018). *Normy mank přirozených úbytků, úhynů zvířat a ztratného zásob*. Praha: Grada Publishing.
4. Dušek, J. (2019). *Vnitropodnikové účetnictví: praktický návod s podklady na jeho zavedení*. Praha: Grada Publishing.
5. Čížek, L. (2017). Chyby a perličky sebrané z auditů účetních závěrek. Nezveřejnění účetní závěrky. *Účetnictví* 4, 10-15.
6. Interní dokumenty Společnosti XYZ, s. r. o.
7. Müllerová L., & Šindelář M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing.
8. Pokorná, L. (2021). *Zásoby v účetnictví podnikatelů*. Dostupné z: [Zásoby v účetnictví podnikatelů - Podnikatel.cz](#).
9. Rázková, J., & Brandejs, T. (2017). Inventarizace a novela DPH. *Inventarizace a DPH. Účetnictví* 12, 37-39.
10. Ryneš, P. (2019). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2019* (19. vyd.). Olomouc: Nakladatelství ANAG.
11. Solitea, a.s. (2022). *Daňově uznatelné a neuznatelné náklady: jak legálně snížit základ daně?*. Dostupné z: [Daňově uznatelné a neuznatelné náklady: jak legálně snížit základ daně? - Money Blog](#).
12. Vachtová, J. (2011). *Peníze na cestě*. Dostupné z: [Peníze na cestě | účetníček.cz \(ucetnicek.cz\)](#).

Seznam tabulek a grafů v tezi

Tabulka č. 1 Výpočet normy mank materiálu na skladě

Graf č. 1 Měsíční ziskovost v r. 2021 (v tis. Kč)

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Kateřina BERÁNKOVÁ

Academic Year: 2022/2023

Department: Accountancy and the Financial Management of Enterprise, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

Number of pages: 67

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Closing Accounts and Financial Statements in a Capital Company

Annotation: The bachelor's thesis deals with the analysis of closing works, especially inventory, correction items, reserves, exchange rate differences, conjectural items, accruals, financial results and closing of accounts. After that, accounting closing procedures are applied to a specific capital company. Finally, the financial statement of the capital company is created. A balance sheet, a profit and loss statement and notes to the financial statements are part of the financial statements. Based on the results found, recommendations were made to the analysed company in the area of inventory, taxes and publication of financial statements.

Key words: closing accounts, financial statements, balance, accounting, capital company

Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1	České účetní standardy – přehled
	Příloha č. 2	Schéma převodů konečných stavů jednotlivých účtů
	Příloha č. 3	Rozvaha k 31. 12. 2021
	Příloha č. 4	Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2021
	Příloha č. 5	Příloha účetní závěrky k 31. 12. 2021